

Friluftsrådenes Landsforbund

Gamle Drammensv 203, 1337 SANDVIKA

<http://www.friluftsrad.no>

Tlf 6781 5180. Faks 6780 4792. E-post friluft@online.no

Bankkonto 7874 05 76495. Organisasjonsnr 971 262 826

Miljøverndepartementet
Boks 8013, Dep.
0030 OSLO

Deres ref: 200901780-/JRI

Vår ref: 461

Dato: 18. juni 2009

HØRINGSUTTALELSE FORSLAG TIL ENDRINGER I FRILUFTSLOVEN

Friluftsrådenes Landsforbund (FL) viser til mottatt høringsutkast datert 14. mai d.å. om endringer i frilftsloven, og takker for muligheten til å fremme våre synspunkter. I hovedsak er vi enig i de lovendringer som Miljøverndepartementet foreslår. Mange av endringene er varslet allerede i stortingsmelding nr 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*, og FL har ved gjentatte anledninger etterspurt oppfølging. Andre endringsforslag er nødvendige som følge av forvaltningsreformen. FL mener en rekke av endringsforslagene burde kommet for lengst, og vil nå understreke betydningen av fortgang i det videre arbeid etter høringsrunden.

Vi mener i tillegg at det er behov for en grundigere gjennomgang av allemannsretten og skillet mellom innmark og utmark, - særlig i strandsona. Vårt standpunkt er at hovedprinsippet må være en allmenn ferdselsrett i strandsona, - med unntak bare for klart definert innmark. Nå er konfliktnivået for høyt, og for mange mennesker lar være å bruke deler av strandsona i frykt for ubehag. Videre er det behov for nærmere utredning og utvikling av reglene vedrørende høsting, jf høringsuttalelse fra Salten friluftsråd om molter og høsting i fjæra. Etter vårt syn ville det også være naturlig at bestemmelsene om bålbrenning var en del av Friluftsløven, slik at friluftsutøvere fant de viktigste bestemmelser vedrørende friluftsliv i en lov. FL mener at de rigide datogrensene i nåværende bestemmelser må mykes opp, og viser også her til synspunkter fra Salten Friluftsråd.

Kommentarer til de foreslåtte endringer

Oppheving av forbud mot ferdsel i skogplantefelt. FL støtter fullt ut dette forslaget, og har gjentatte ganger tatt opp saken med Miljøverndepartementet. Det er viktig for respekten for friluftsløven at denne bestemmelsen fjernes, og loven blir i samsvar med reell fare for skade og folks oppfatning og praksis.

Ferdsel til hest og på sykkel over vegstrekning som ligger i innmark

Mange steder er det et belte med dyrka mark mellom bosetting, offentlig vei o.l. - og skog og utmark. Det er særdeles viktig for lett tilgang til friluftsliv at veier gjennom slik innmark kan brukes til ferdsel med hest og sykkel. I de fleste tilfeller kan vi ikke se at det vil medføre nevneverdig ulempe for eier, og den foreslåtte bestemmelsen med forskrift bør kunne løse mulige konflikter.

Høstingsdelen av allemannsretten

FL er helt enig i at høstingsdelen av allemannsretten tas inn i Friluftsløven. Etter vårt syn er den konkrete oppstillinga imidlertid for snever, og burde i tillegg omfatte bl.a. tang, tare, skjell og snegler som folk etter sedvane høster i fjære. Vi er også spørrende til behovet for å avgrense retten til å høste ville nøtter kun til nøtter som spises på stedet.

Det hevdes i høringsbrevet at "Retten til molteplukking i Nordland, Troms og Finnmark tilligger grunneier". Det er vel en overforenkling av gjeldende lov som er egna til å ytterligere villedde i forhold til et i utgangspunktet vanskelig lovverk. Vi oppfordrer departementet til å informere om retten til molteplukking i samsvar med siste utgave av veilederen til Friluftsløven, T-3/07.

Teltingsforbudet 150 m fra bebodd hus eller hytter

FL er enig i at denne bestemmelsen oppheves. Særlig i kystsonen har det skjedd en betydelig nedbygging som gjør at det mange steder er vanskelig å finne egna teltplass 150 fra hytte, - samtidig som telt kan plasseres uten å være til vesentlig sjenanse eller ulempe. Det er viktig å ta vare på friluftstradisjonen med telting der folk vandrer, sykler, padler e.l. på flerdagsturer. Vi tror at telting i praksis i all hovedsak vil foregå slik at ikke folk i hus og hytter sjeneres nevneverdig.

Sjikanøse stengsler

FL er enig i at paragrafen skal omfatte tiltak som vanskeliggjør lovlig opphold, bading og høsting i tillegg til ferdsel, og at ordet "sjikanøse" byttes ut med det mer lettførståelige "ulovlige".

Forhold til andre lover

FL er enig i endringen.

Friluftslivsorganenes arbeidsoppgaver

FL er enig i og mener det er helt nødvendig at loven endres i tråd med Forvaltningsreformen og at dette gjøres før årsskiftet slik at det ikke blir uklare ansvars- og oppgaveforhold i friluftsarbeidet fra 1.1.2010. Vi ser positivt på og tror det er svært nyttig at departementet konkretiserer fylkeskommunens oppgaver gjennom forskrift med hjemmel i § 23.

Forskrifter

FL er i utgangspunktet positiv til at det utarbeides nødvendige forskrifter til Friluftsløven, jf punktet over om fylkeskommunens arbeidsoppgaver. Men vi vil advare mot et for omfattende forskriftsverk i tillegg til loven, - særlig på et felt hvor en forutsetter at folk flest kjenner reglene. Slik sett er vi spørrende til behovet for forskrift om varsomhet pga at forbudet mot ferdsel i skogplantefelt oppheves. Vi forutsetter imidlertid at eventuelle forskrifter sendes på høring, og vil ta stilling til konkrete forslag da.

Forholdet til forvaltningsloven

FL er enig i endringen, som vi oppfatter er en oppretting av en tidligere mangel.

Inngrepsløyve

Tilrettelegging av stier og løyper er viktigste tiltak for å fremme friluftsliv og legge til rette for fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv. Økt gjengroing i utmarka gjør at det er stort behov for å opprettholde stier ved å fjerne vegetasjon, greiner, busk og kratt. Det er viktig at slike viktige samfunnsnyttige tiltak ikke hindres unødige. Eiendomsstrukturen i Norge gjør at

det ofte er svært mange grunneiere å forholde seg til når stier skal vedlikeholdes og etableres, og med sjanse for å treffe noen som av usaklige grunner ikke vil tillate rydding og merking av stier og løyper.

FL mener derfor det er svært viktig at kommuner, herunder interkommunale friluftsråd, og reiselivs- og friluftslivsorganisasjoner kan få rett til rydding av vegetasjon og andre tiltak for å lette ferdsel, bygge bruer og klopper, og merke og varde stier og løyper.

I forhold til tiltakets art og mulig ulempe for grunneier er vi enig i at det er voldsomt at avgjørelsesmyndighet i slike saker skal ligge på departementsnivå. Sammenlikna med de fullmakter kommunene har til å fatte bindende vedtak etter Plan- og bygningsloven, er det også naturlig at vedtak om rett til å anlegge sti kan fattes av kommunen. FL mener imidlertid at det bør presiseres at vedtak kan ankes til Fylkeskommunen. Videre bør det i forskrift eller veiledning til loven angis prosedyre for forhandlinger før vedtak om inngrepsløyve og hvilke forhold som bør vurderes før inngrepsløyve gis.

Vi er kjent med at forslaget til ny § 35 har blitt oppfattet provoserende fra enkelte og tolket som om det ikke er nødvendig å forhandle om minnelig avtale først. Normalt medfører en sti så lite inngrep og ulemper for grunneier at den bør tillates, men det er steder hvor hensyn til biologisk mangfold og næringsinteresser tilsier at stier ikke legges. FL mener at en med mindre endringer i den foreslåtte paragrafen kan kombinere hensynet til at det skal være enkelt å tilrettelegge stier, men samtidig ivareta biologisk mangfold og grunneiers objektive interesser. Etter vårt syn har den nåværende ordlyden overdreven vekt på merkingen av stier, mens det i de fleste deler er arbeidet med tilrettelegging av stien (rydding av vegetasjon) som er det mest omfattende arbeidet.

Oppsummert mener FL at paragrafen kan klargjøres og forbedres ved at:

- Tydeliggjøre at det skal innhentes tillatelse og føres forhandlinger før sak om inngrepsløyve reises ved å innlede paragrafen med: *"Dersom eier motsetter seg tilrettelegging og merking av nye stier og ruter, kan kommunen eller organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv gis rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark, og rett til på bestemte steder å bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs .....*
- Ta inn ankemulighet, - til fylkeskommunen, i lovparagrafen.
- Bruke begrepet "tilrettelegging" eller annen ordlyd for å få fram at retten også kan gjelde arbeidet med rydding av vegetasjon i og langs stien. Mange steder er dette det mest omfattende arbeidet som må gjøres for å etablere stier.

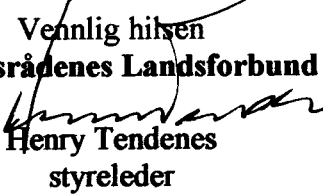
Stansing og fjerning av ulovlige byggverk

FL er enig i de foreslåtte endringer. Hjemmel for kommunen til å ilegge tvangsmulkt er viktig for å få forgang i fjerning av ferdselshindre i strandsona der eiere i årevis unnlater å følge opp pålegg om dette.

Administrative og økonomiske konsekvenser

FL er enig i de foreslåtte endringer har få begrensa administrative og økonomiske konsekvenser. På flere felt innebærer forslaget forbedringer og klargjøringer som vil gjøre handheving enklere og mer effektivt. Videre vil forslaget styrke mulighetene for friluftsliv og for å tilrettelegge for dette. Det har betydning for folks trivsel og helse, - og vil gi samfunnsmessige innsparinger på helsebudsjettet.

De interkommunale friluftsrådene og FL ser fram til at lovendingene vedtas med det styrka rettsgrunnlag det vil gi for vårt arbeid, - og er beredt til å utnytte mulighetene og ta vår del av arbeidet.

Vennlig hilsen
Friluftsrådene Landsforbund

Henry Tendenes
styreleder

Morten Dåsnes
daglig leder